MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Archeologienota

Programma van maatregelen

DENDERMONDE NOORDLAAN
(prov. Oost-Vlaanderen)

Auteurs: Lynn DEVALCKENEER
Jeroen VERMEERSCH

Projectcode: 2019A355

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
B - 8770 Ingelmunster

T +32 51 31 60 80
F +32 51 30 22 37
info@monument.be

R.P.R Gent, afd. Kortrijk
BTW BE 0441.337.825
monument.be

MONUMENT
GROUP

1. Gemotiveerd advies

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en geraadpleegd. Inzake historisch bronnenmateriaal zijn de relevante bestaande bronnen en historische kaarten geraadpleegd via internet.

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 694 m² en situeert zich aan de noordelijke rand van de historische stadskern van Dendermonde, aan de samenvloeiing van de Dender en de Schelde. Ten zuiden grenst het perceel aan de Noordlaan en omgeven wordt door andere bebouwde woonpercelen. Vlak ten noorden van de site (150 m) stroomt de Schelde. He gebied behoort tot de zandleemstreek en kent een hoogte schommelend tussen. + 5.16 en + 5.37 m TAW. De bodem staat gekarteerd als een antropogene OB bodem terwijl zich in de ruimere omgeving eerder sterk tot matig natte zandleembodems voordoen. De bodem is weinig erosiegevoelig. Boringen uitgevoerd in de onmiddellijke omgeving wijzen op de aanwezigheid van een ophogingspakket met een dikte van ongeveer 2 m. Deze ophoging werd ook recentelijk geattesteerd tijdens archeologisch terreinonderzoek op de site Bruynlaan-Noordlaan. Tevens werd hier in de noordelijke terreinhelft de oorspronkelijke bodem pas op een diepte van 3m teruggevonden.

Het eigenlijke onderzoeksgebied werd tot op heden nog niet onderworpen aan archeologisch onderzoek. Onderzoek van historisch bronnen- en kaartmateriaal toonde de aanwezigheid van de stadsversterkingen van Dendermonde op of nabij het onderzoeksgebied vanaf de volle middeleeuwen. Zo toont de Deventerkaart (1550-1565) projectgebied als deels gelegen op de omwalling. De kaart van Vedastus du Plouich toont dan weer de aanwezigheid van een ravelijn binnen de contouren van het projectgebied. De Ferrariskaart (1771-1778) situeert haar dan weer meteen aansluitend ten noorden van de omwalling. De Atlas der Buurtwegen (1841) en Poppkaart (1842-1879) geven geen duidelijke weergave van het versterkingen maar volgens de Vandermaelenkaart (1846-1854) lijkt de site opnieuw deel uit te maken van een versterking. Een luchtfoto daterend van 1971 toont voor het eerst het onbetwistbare bewijs voor de aanwezigheid van bewoning binnen de contouren van het onderzoeksgebied. Hier bevindt zich het huis langsheen de straatzijde (Noordlaan) met naar het noorden toe meer groenzones en bijgebouwen. Deze lay-out blijft tot op de dag van vandaag bewaard.

De CAI meldingen beperken zich voornamelijk tot de late middeleeuwen, de nieuwe en nieuwste tijd.

De geplande werken op het terrein voorzien de uitbreiding van de bestaande woning met 51 m² dat zal onderkelderd worden. De aanzetdiepte van deze kelder bedraagt 3.05 m. De overige ingrepen bestaan uit de afbraak en (her)aanleg van verhardingen en groenzones. De ingrepen voor deze werken blijven beperkt tussen de 20 en 40 cm onder het maaiveld.

Aan het projectgebied kan dus een algemeen archeologisch potentieel worden gekoppeld met de nadruk op de late middeleeuwen en specifiek voor het aantreffen van restanten van de stadsversterking. Dit potentieel wordt echter verlaagd door de aanwezigheid van een ophogingspakket van ongeveer 2 m dikte zoals in het verleden uitgevoerde boringen in de onmiddellijke omgeving van het projectgebied en zoals ook tijdens archeologisch terreinonderzoek in de buurt aan het licht kwam. Het gros van de ingrepen zal hierdoor geen impact hebben op mogelijk bewaarde archeologisch relevante niveaus binnen de contouren van het onderzoeksgebied. Bewaring *in situ* is dus mogelijk. De mogelijke bedreiging wordt gereduceerd tot de aanleg van de kelderverdieping onder de voorziene uitbreiding. Deze zal maximum 51 m² bedragen, wat overeenstemt met zo'n 7% van het volledige onderzoeksgebied. Hierdoor wordt het mogelijk inzicht in mogelijk bewaarde archeologische structuren en hun kenniswinstpotentieel sterk gereduceerd. Dergelijk potentieel kan vanuit een kosten-baten perspectief niet worden verantwoord.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt geconcludeerd dat verder archeologisch onderzoek op deze site, zowel in de vorm van vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem als een archeologische opgraving, niet te verantwoorden is. Er dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij het aantreffen van archeologische sporen/vondsten tijdens de werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed.[1]

[1] Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.